

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Sisäinen turvallisuus | Sisäministeriön julkaisu 23/2018

Kansallinen terrorismintorjunnan strategia 2018–2021

Sisäministeriön julkaisu 23/2018

Kansallinen terrorismintorjunnan strategia 2018–2021

Sisäministeriö

ISBN: 978-952-324-234-0

Taitto: Valtioneuvoston hallintoyksikkö, Julkaisutuotanto

Helsinki 2018

Kuvailulehti

Julkaisija	Sisäministeriö	29.11.2018	
Tekijät			
Julkaisun nimi	Kansallinen terrorismintorjunnan strategia 2018–2021		
Julkaisusarjan nimi ja numero	Sisäministeriön julkaisu 23/2018		
Diaari/hankenumero	SMDno-2017-1332	Teema	Sisäinen turvallisuus
ISBN PDF	978-952-324-234-0	ISSN PDF	2341-8532
URN-osoite	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-324-234-0		
Sivumäärä	29	Kieli	suomi
Asiasanat	terrorismi, sisäinen turvallisuus, kansallinen turvallisuus, periaatepäätös		
Tiivistelmä Kansallisella terrorismintorjunnan strategialla vastataan vaatimuksiin, joita muuttunut toimintaympäristö ja jatkuvasti kasvanut terrorismin uhka asettavat terrorismintorjunnalle. Terrorismin ja terrorismiin johtavan väkivaltaisen radikalisoitumisen torjunta osana kansainvälistä turvallisuus- ja kehitysyhteistyötä turvaa Suomen kansallisia etuja sekä edistää Suomen ja suomalaisten turvallisuutta. Terrorismin ennaltaehkäisyssä puututaan terrorismin taustasyihin. Terrorismirikoksia ennalta estetään ja paljastetaan mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Terrorismin aiheuttamiin häiriötilanteisiin varaudutaan. Viranomaisviestintä tukee terrorismintorjuntaa estämällä vahinkoja, torjumalla vääriä viestejä ja kohtelemalla kaikkia väestöryhmiä tasa-arvoisesti. Kansallisessa terrorismintorjunnan strategiassa vahvistetaan terrorismintorjunnan strategiset tavoitteet, linjaukset ja toimenpiteet. Tavoitteet ohjaavat Suomen toimintaa kansallisesti ja kansainvälisesti. Linjauksissa korostetaan kaikkien toimijoiden aktiivisuutta terrorismin ennaltaehkäisyssä, paljastamisessa, estämisessä ja häiriötilanteiden hallinnassa. Toimenpiteillä pyritään tehostamaan Suomen kansallista ja kansainvälistä toimintaa terrorismintorjunnassa. Sisäministeriö seuraa kansallisen terrorismintorjunnan strategian toteutumista ja laatii väliraportin vuonna 2020.			
Kustantaja	Sisäministeriö		
Julkaisun jakaja/myynti	Sähköinen versio: julkaisut.valtioneuvosto.fi Julkaisumyynti: julkaisutilaukset.valtioneuvosto.fi		

Presentationsblad

Utgivare	Inrikesministeriet		29.11.2018
Författare			
Publikationens titel	Den nationella strategin för bekämpning av terrorism 2018–2021		
Publikationsseriens namn och nummer	Inrikesministeriets publikation 23/2018		
Diarie-/ projektnummer	SMDno-2017-1332	Tema	Inre säkerhet
ISBN PDF	978-952-324-234-0	ISSN PDF	2341-8532
URN-adress	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-324-234-0		
Sidantal	29	Språk	finska
Nyckelord	terrorism, inre säkerhet, nationell säkerhet, principbeslut		
Referat Genom den nationella strategin för bekämpning av terrorism bemöts de krav som den förändrade omvärlden och det kontinuerligt ökade hotet om terrorism ställer för terrorismbekämpningen. Bekämpningen av terrorism och av den våldsbejakande radikaliserings som leder till terrorism tryggar som en del av det internationella säkerhets- och utvecklingssamarbetet Finlands nationella intressen samt främjar Finlands och finländarnas säkerhet. I förebyggandet av terrorism ingriper man i orsakerna till terrorismen. Terroristbrott förebyggs och avslöjas i ett så tidigt skede som möjligt. Det finns beredskap för störningar som förorsakas av terrorism. Myndighetskommunikationen stödjer kampen mot terrorism genom att förhindra skador, bekämpa felaktig kommunikation och behandla alla befolkningsgrupper jämlikt. I den nationella strategin för bekämpning av terrorism fastställs de strategiska målen, riktlinjerna och åtgärderna för terrorismbekämpningen. Målen styr Finlands verksamhet både nationellt och internationellt. I riktlinjerna framhålls vikten av att alla aktörer agerar aktivt när det gäller förebyggande, avslöjande och förhindrande av terrorism samt hantering av störningar. Genom åtgärderna strävar man efter att effektivisera Finlands nationella och internationella verksamhet inom bekämpningen av terrorism. Inrikesministeriet följer genomförandet av den nationella strategin för bekämpning av terrorism och kommer att utarbeta en halvtidsrapport 2020.			
Förläggare	Inrikesministeriet		
Distribution/ beställningar	Elektronisk version: julkaisut.valtioneuvosto.fi Beställningar: julkaisutilaukset.valtioneuvosto.fi		

Description sheet

Published by	Ministry of the Interior		29.11.2018
Authors			
Title of publication	National Counter-Terrorism Strategy 2018–2021		
Series and publication number	Ministry of the Interior Publications 23/2018		
Register number	SMDno-2017-1332	Subject	Internal security
ISBN PDF	978-952-324-234-0	ISSN (PDF)	2341-8532
Website address (URN)	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-324-234-0		
Pages	29	Language	Finnish
Keywords	terrorism, internal security, national security, government resolution		
Abstract The changing operating environment and the constantly growing threat of terrorism impose new demands on counter-terrorism. This National Counter-Terrorism Strategy provides actions for responding to those demands. Combating terrorism and violent radicalisation through international security and development cooperation safeguards Finland’s national interests and promotes the security of Finland and its population. Prevention of terrorism means addressing the underlying causes of terrorism. Efforts are made to combat and detect terrorist offences as early as possible and to prepare for terrorist incidents. Communications by public authorities support counter-terrorism by preventing harm and dissemination of false information and by treating all population groups equally. The National Counter-Terrorism Strategy sets strategic counter-terrorism objectives, policies and actions. The objectives guide Finland’s activities at national and international level. The strategic policies emphasise the active involvement of all actors in the prevention, detection and combatting of terrorism and in incident management. The strategic actions aim to increase the effectiveness of Finland’s national and international counter-terrorism efforts. The Ministry of the Interior will monitor the implementation of the National Counter-Terrorism Strategy and prepare an interim report on the Strategy in 2020.			
Publisher	Ministry of the Interior		
Distributed by/ publication sales	Online version: julkaisut.valtioneuvosto.fi Publication sales: julkaisutilaukset.valtioneuvosto.fi		

Sisältö

LUKIJALLE	9
1 Nykytila	11
1.1 Terrorismin tilannekuva	11
1.2 Arvio tulevaisuuden kehityksestä	13
1.3 Kansainväliset terrorismintorjunnan yhteistyön rakenteet	13
1.4 Terrorismintorjunta Suomessa	14
1.5 Viestintä terrorismintorjunnassa	16
2 Terrorismintorjunnan strategiset tavoitteet	18
3 Strategiset linjaukset	19
3.1 Ennalta ehkäiseminen	19
3.2 Paljastaminen	19
3.3 Estäminen	20
3.4 Häiriötilanteiden hallinta	20
Liite 1 Strategiset toimenpiteet	21

LUKIJALLE

Suomen kansallinen terrorismintorjunnan strategia vahvistettiin vuonna 2010 ja päivitetiin vuonna 2014. Suomea koskeville toimintaympäristön muutoksille ja uhkille on yhteistä nopea muuntuvuus, vaikea ennakoitavuus ja rajat ylittävä vaikutus. Toimintaympäristön muutosten vuoksi perinteinen jako sisäiseen ja ulkoiseen turvallisuuteen hämärtyy. Toimintaympäristön muutokset edellyttävät kykyä entistä tehokkaampaan uhkien tunnistamiseen ja laajempaan yhteistoimintaan terrorismintorjunnassa.

Terrorismi vaarantaa kansallista turvallisuutta monin tavoin. Yhteiskunnan jäseniin, päätöksentekijöihin ja päätöksentekokykyyn kohdistuva väkivalta on uhka valtion itsemääräämisoikeudelle ja sen jäsenten konkreettiselle turvallisuudelle. Suomen valmius ja suorituskky terrorismintorjuntaan luodaan kaikkien viranomaisten ja yhteiskunnallisten toimijoiden suunnitelmallisella, pitkäjänteisellä ja kiinteällä yhteistyöllä. Suunnittelu, hankinnat, toimijoiden välinen vastuunjako ja harjoittelu normaalioloissa luovat edellytykset tehokkaalle toiminnalle häiriötilanteessa. Kansallisen terrorismintorjunnan strategian tavoitteina ovat ennalta ehkäistä terrorismia, turvata Suomen suorituskky terrorismintorjunnassa, luoda edellytykset koko yhteiskunnan kattaville toimintamalleille, ohjata terrorismintorjuntaan liittyvien voimavarojen käyttöä ja lainsäädännön kehittämistä.

Terrorismintorjunnan strategian päivityksen tavoitteita ovat terrorismin torjunnan suorituskyyvyn turvaamiseksi tarvittavien toimenpiteiden kuvaaminen, pitkäkestoisten linjausten luominen, yhdenmukaisuus muihin periaatepäätöksiin ja strategioihin nähden sekä viranomaisten toimintamahdollisuuksien tehostaminen puututtaessa Suomessa oleskelevien ja Suomeen pyrkivien terrorismiin liittyvien kohdehenkilöiden toimintaan. Linjauksilla tuetaan ensisijaisesti Suomen kansallista etua, luodaan edellytyksiä strategisten toimenpiteiden toteutumiselle ja ohjataan toimijoita aktiiviseen yhteistyöhön. Kansalliset terrorismintorjunnan painopisteet ja linjaukset huomioidaan valmistauduttaessa tulevaan EU-puheenjohtajakautteen vuonna 2019.

Edelliseen terrorismintorjunnan strategiaan verrattuna strategiset toimenpiteet on siirretty erilliseksi liitteeksi. Ratkaisulla on tavoiteltu toimenpiteiden helpompaa päivitettävyyttä,

jotta ne vastaisivat kulloinkin vallitsevaa tilannetta ja niiden toteutumisen seuranta olisi tehokkaampaa. Strategiaa koskeva periaatepäätös tehtiin valtioneuvoston istunnossa.

Sisäministeri Kai Mykkänen
Marraskuu 2018

1 Nykytila

1.1 Terrorismin tilannekuva

Kansainvälisen radikaali-islamistisen terrorismin uhka on korkea. Valta-osa radikaali-islamistista terrori-iskuista tapahtuu konfliktialueilla, kuten esimerkiksi Syyriassa, Irakissa, Nigeriassa, Somaliassa ja Afganistanissa. Euroopassa on vuosina 2015–2018 toteutettu kymmeniä terrori-iskuja. Konfliktialueet toimivat osin radikaali-islamistisen terrorismin kasvualustana, mikä on ollut havaittavissa esimerkiksi terroristijärjestö ISILin menestyksestä Syyriassa ja Irakissa.

Strategian kirjoittamishetkellä suurimman kansainvälisen radikaali-islamistisen terrorismin uhkan muodostavat ISIL ja al-Qaida, mutta järjestöt ovat muuttaneet muotoaan ja sopeutuneet toimintaympäristön muutoksiin. ISIL on ollut vuodesta 2014 aktiivisin terroristijärjestö ja kyennyt ohjaamaan iskuja konfliktialueelta, mahdollistamaan terroristista toimintaa länsimaissa ja innoittamaan yksittäisiä toimijoita maailmanlaajuisesti. ISIL on kokenut laajoja aluemenetyksiä kansainvälisen sotilaskoalition ja Venäjän terrorisminvastaisissa operaatioissa, mikä ei kuitenkaan täysin poista sen muodostamaan uhkaa, sillä radikaali-islamistisen ideologian kannatus todennäköisesti jatkuu.

Radikaali-islamistisen terrorismin viime aikojen kehityskulkuja ovat olleet terroristiseen toimintaan osallistuvien henkilöiden profiilin monipuolistuminen, yksinkertaisten isku-metodien käytön ja pehmeisiin kohteisiin tehtyjen iskujen määrän lisääntyminen sekä tehokkaan propagandan tuottaminen. Iskuissa uhrien määrä on pyritty maksimoimaan. Propaganda kannustaa iskujen toteuttamiseen myös tapauksissa, joissa tekijä ei aatteellisella tasolla ole sitoutunut jonkin tietyn terroristijärjestön maailmankatsomukseen. ISILin kalifaatin perustamisen yhteydessä huippuunsa kohonnut terrorististen vierastaistelijoiden määrän kasvu on toistaiseksi laantunut, mutta Euroopasta poistuvat, sinne palaavat tai lähetetyt terrorismiin liittyvät henkilöt muodostavat mahdollisen terroristisen uhkan.

Yksittäiset toimijat tai pienet solut muodostavat suurimman uhkan myös väkivaltaisten ääriliikkeiden osalta. Ääriivasemmistolaiset tai anarkistiset iskut kohdistuvat esimerkiksi

monikansallisiin yrityksiin, pankkeihin, lähetystöihin sekä Euroopan union instituutioihin. Iskut aiheuttavat pääosin materiaalisia vahinkoja, mutta tietyt anarkistien suosimat toimintamallit, kuten esimerkiksi kirjepommit, muodostavat aina konkreettisen henkeen ja terveyteen kohdistuvan uhkan. Suuret turvapaikanhakijamäärät ja radikaali-islamistisen terrorismin levittäytyminen länsimaihin ovat aktivoineet äärioikeistolaista liikehdintää ja kasvattaneet äärioikeistolaisen terrorismin uhkaa. Konkreettisten terrori-iskujen tai paljastuneiden terrorististen hankkeiden määrä ei ole kuitenkaan kasvanut. Tyypillisiä väkivaltaisen äärioikeiston iskukohteita ovat etniset vähemmistöt ja poliittiset vastustajat. Etnonationalistisen ja separatistisen terrorismin uhka Euroopassa on kokonaisuutena arvioiden matala ja tällaisten ryhmien toiminta on hyvin paikallista.

Länsimaissa terrorismia tuetaan esimerkiksi rahankeräyksillä, radikalisoinnilla, värväyksellä ja mahdollistamalla terrorististen vierastaistelijoiden matkustaminen konfliktialueille tai konfliktialueilta Eurooppaan. Kansainväliset rahanvälittäjät, Lähi-idässä ja Koillis-Afrikassa toimiva *hawala*-rahansiirtojärjestelmä, ja rahakuriirit ovat keskeisessä asemassa rahojen siirrossa Euroopan ulkopuolelle tai Euroopan ulkopuolelta Suomeen. Yksittäisen toimijan yksinkertaisella tekotavalla toteuttama isku ei kuitenkaan välttämättä vaadi järjestelmällistä rahoitusta.

Suomessa terrorismintorjunta on vuoden 2014 jälkeen kokenut suuria muutoksia vastauksena muuttuneeseen toimintaympäristöön ja jatkuvasti kasvaneeseen uhkaan. Vierastaistelijailmiö, Suomeen kohdistuvan radikaali-islamistisen propagandan ja vaikuttamispyrkimysten kasvu, vahvistuneet yhteydet konfliktialueille ja terroristisiin toimijoihin, sekä Suomen lisääntynyt näkyvyys radikaali-islamistisessa kentässä ovat kaikki osaltaan kohottaneet Suomeen kohdistuvaa terrorismin uhkaa. Suomen nostaminen esille propagandassa voi toimia innoittavana tekijänä joko yksittäisille toimijoille tai radikaaliryhmille ja antaa oikeutuksen terrori-iskujen toteuttamiselle. Kokonaisuutena arvioiden uhka on strategian kirjoittamishetkellä korkeammalla tasolla kuin koskaan aiemmin.

Syksyllä 2015 Suomeen saapui ennätysmäärä turvapaikanhakijoita, mikä aktivoi maahanmuuttovastaisia ja äärioikeistolaisia toimijoita. Rasistisia viharikoksi tehtiin myös Turussa 18.8.2017 terroristisessa tarkoituksessa tehtyjen puukotusten jälkeen. Vastaavat uudet tapahtumat ja yhteiskunnallisen polarisaation lisääntyminen voivat johtaa yksittäisen henkilön äärioikeistolaisesta motiivista tekemään kostoiskuun. Äärioikeiston aktivoituminen on lisännyt myös ääriivasemmiston toimintaa.

1.2 Arvio tulevaisuuden kehityksestä

Konfliktialueilta palaavat terroristijärjestöjen riveissä taistelleet henkilöt ja mahdollisesti heidän perheenjäsenensä nostavat terrorismin uhkaa Euroopassa. Suoran iskun lisäksi palaajat voivat jakaa osaamistaan terroristisesta toiminnasta jo maassa olevien verkostojen kesken tai värvätä uusia henkilöitä. Lisäksi heillä on mahdollisesti paremmat yhteydet konfliktialueilla. On epätodennäköistä, että kaikki konfliktialueilla oleskelevat taistelijat palaavat lähtömaihinsa, mutta jo pieni määrä palaajia muodostaa varteenotettavan uhkan. On myös mahdollista, että osa terroristisista vierastaistelijoista siirtyy muille konfliktialueille. On mahdollista, että Euroopassa tapahtuvien terrori-iskujen tekijöinä nähdään jatkossa yhä nuorempia henkilöitä, naisia ja radikalisoituneita rikollisia.

Terroristijärjestöt ovat sopeutuneet toimintaympäristön muutokseen ja on todennäköistä, että radikaali-islamistisen ideologian kannatus jatkuu tulevaisuudessa. Terroristiset solut voivat muodostua virtuaalimaailmassa siten, että solujen jäsenet eivät välttämättä ole tavanneet koskaan toisiaan.

Teknologian kehitys vaikuttaa terrorismiin ja sen torjuntaan. Salatut viestintäsovellukset ja salaushjelmat yhtäältä helpottavat terroristisessa tarkoituksessa tehtävää yhteydenpitoa ja toisaalta vaikeuttavat viranomaisten puuttumismahdollisuuksia. Uudet rahansiirtomuodot, kuten virtuaalivaluutat ja mobiiliraha lisäävät terroristiryhmien mahdollisuuksia siirtää rahaa välittömästi ja anonyymisti. Miehittämättömien ilma-alusten suorituskyvyn kasvu ja halpuus lisäävät mahdollisuuksia käyttää niitä tekovälineinä terrori-iskussa.

Räjähdysaineiden (E) lisäksi terroristiset toimijat pyrkivät mahdollisesti hankkimaan ja hyödyntämään kemiallisia, biologisia ja ydinaseita sekä muita radioaktiivisia aineita (CBRN) terrori-iskuhankkeissa. CBRN-aineiden käytöllä voidaan pyrkiä myös suuren uhrimäärän sijaan pelon, taloudellisten ja sosiaalisten seurausten aiheuttamiseen.

1.3 Kansainväliset terrorismintorjunnan yhteistyön rakenteet

Terrorismin torjunta edellyttää laaja-alaista kansainvälistä yhteistyötä, jota Suomi edistää kehittämällä tietojenvaihtoa, jakamalla parhaita käytäntöjä sekä kokemuksia ja osaamista. Euroopan unioni on Suomelle tärkeä vaikutuskanava ja turvallisuusyhteisö, jonka terrorisminvastainen ulkosuhdetyö ja jäsenmaiden sisäisen turvallisuuden toimet lisäävät kykyä torjua terrorismia. Kansainvälisen yhteisön aktiivisena jäsenenä Suomi kykenee turvaamaan myös ulkopoliittikan keinoin kansalliset etunsa ja osaltaan edistämään kansainvälistä turvallisuusyhteistyötä.

Monenvälisessä yhteistyössä Suomi pyrkii terroristiryhmien toimintaedellytysten vähentämiseen niiden toimialueilla sekä yhteistyöhön terrorismin taustasyihin vaikuttamiseksi erityisesti alueilla, joilla Suomeen kohdistuvaa uhkaa syntyy. Suomi osallistuu aktiivisesti terrorismin ja terrorismiin johtavan väkivaltaisen radikalisoitumisen ennalta ehkäisyyn vastaiseen toimintaan YK:ssa, EU:ssa, Euroopan neuvostossa, Etyjssä, ISILin vastaisessa koalitiossa, Europolissa, Interpolissa, Eurojustissa sekä muissa kansainvälisissä yhteyksissä, kuten turvallisuus- ja tiedustelupalvelujen terrorismintorjuntayhteistyössä. Joukkotuhoaseiden leviämisen estämiseen liittyvät asevalvontaregiimit, järjestelyt ja kansainvälinen yhteistyö ovat merkittäviä terrorismintorjunnassa.

Hauraissa valtioissa tehtävällä kehitysyhteistyöllä Suomi pyrkii yhdessä muiden avunantajamaiden ja kansainvälisten toimijoiden kanssa vahvistamaan yhteiskuntien toimintakykyä ja samalla kykyä vastata terrorismin taustasyihin. Kriisinhallintatoiminnan tavoitteena on konfliktitilanteiden vakauttaminen, mikä vähentää osaltaan terroristiryhmien toiminnalle otollisia olosuhteita. Suomen kansainvälispoliittiset tavoitteet tukevat kokonaisvaltaista lähestymistapaa, jossa huomioidaan myös kohdemaan omien oikeusvaltioinstituutioiden ja turvallisuusrakenteiden kehittäminen. Terrorismin ennalta ehkäiseminen kehitysyhteistyön ja kansainvälisen kriisinhallinnan keinoin edistää myös Suomen ja suomalaisten turvallisuutta.

Kansallinen turvallisuus ei kuulu Euroopan unionin toimivaltaan, minkä vuoksi jäsenvaltioiden tiedustelutiedonvaihto tapahtuu sen rakenteiden ulkopuolella. Suomi osallistuu aikaisempaa tiiviimpään kansainväliseen tiedustelu- ja turvallisuuspalveluiden yhteistyöhön, jossa tärkeimmät kansainväliset yhteistyötahot ovat pohjoismaiset ja muut eurooppalaiset turvallisuus- ja tiedustelupalvelut. Suomi tekee yhteistyötä muiden EU-maiden kanssa maahantulolupien väärinkäytön estämiseksi, mukaan lukien Schengen-alueelle saapuminen terrorismitarkoituksessa.

1.4 Terrorismintorjunta Suomessa

Suomessa terrorismintorjunta perustuu kaikkien viranomaisten ja yhteiskunnallisten toimijoiden yhteistyöhön ja kumppanuuteen. Ymmärrys eri toimijoiden toimintamahdollisuuksista ja voimavaroista, siihen perustuva yhteistyö, lakiin perustuvat toimivaltuudet sekä selkeä vastuunjako parantavat terrorismintorjunnan vaikuttavuutta kokonaisuutena. Viranomaistoiminnan lisäksi yhteiskunnalle tärkeistä toiminnoista ja kohteista vastaavat tahot ja kansalaisyhteiskunta tuottavat terrorismintorjunnassa tarvittavaa tietoa.

Poliisilla on päävastuu terrorismintorjunnasta. Poliisin kyky torjua terrorismia muodostuu suojelupoliisin terrorismin tiedustelukyvystä, paikallispoliisin kyvystä terroristisen

toiminnan ennalta ehkäisyssä ja toiminnallisesta vasteesta, keskusrikospoliisin kyvystä hankkia tietoa ja tutkia terroristisessa tarkoituksessa tehtyjä rikoksia sekä viranomaisyhteistyöstä. Rajavartiolaitos osallistuu terrorismintorjuntaan rajaturvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä ja tarvittaessa tukemalla poliisia erityishenkilöstöllä ja -kalustolla. Puolustusvoimat ja Tulli tukevat omilla toimialoillaan terrorismintorjuntaa.

Terrorismintorjunnan painopiste on terrorismin ennaltaehkäisyssä, jolla tarkoitetaan puuttumista taustasyihin, vaikuttimiin sekä muihin tekijöihin, jotka voivat johtaa väkivaltaiseen radikalisoitumiseen ja äärimmillään terroristiryhmiin värväytymiseen. Terrorismin ennalta ehkäisyssä keskeistä on huomioida eri politiikoissa ja strategioissa yhteiskunnan polarisoitumisen ja eriarvoistumisen ehkäiseminen. Polarisoituminen ja syrjäytymiskehitys lisäävät ulkopuolisuuden tunnetta, joka on kasvualusta väkivaltaiselle radikalisoitumiselle ja terrorismille. Suomen ensimmäinen väkivaltaisen radikalisoitumisen ja ekstremismin ennaltaehkäisyn toimenpideohjelma hyväksyttiin vuonna 2012 ja seuraava nyt voimassa oleva vuonna 2016. Ohjelma on valmisteltu ja se toimeenpannaan laajassa yhteistyössä eri viranomaisten ja järjestöjen kanssa.

Tässä strategiassa ennalta estämisellä tarkoitetaan viranomaisten toimintaa rikoslain määrittelemien terrorismirikosten paljastamiseksi ja ennalta estämiseksi mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Terroristiset rikokset, terrorismiin kytkeytyvien ilmiöiden kehittyminen vakavampaan suuntaan ja Suomessa tapahtuva tai täältä ulkomaille suuntautuva terroristinen toiminta pyritään paljastamaan kattavalla tiedustelulla, tietojen ja havaintojen analyysillä, tutkintatoimilla sekä kansallisella ja kansainvälisellä viranomaisyhteistyöllä.

Rajaturvallisuuden ylläpitämiseen osoitetut voimavarat ja osaaminen tukevat terrorismintorjuntaa. Rajatarkastukset lentokentillä, satamissa ja maantierajanylityspaikoilla ovat keskeisessä roolissa terrorismiin liittyvien henkilöiden paljastamisessa ja seurannassa. Tulli-varmuuden ja -turvallisuuden osalta rajat ylittävään tavaraliikenteeseen ja käteisrahavirtoihin liittyvään rikollisuuteen puuttumisella voidaan osaltaan haitata terrorismin toimintaedellytyksiä. Terrorismin rahoituksen torjunnalla selvitetään terrorismin rahoitustapauksia, paljastetaan terrorismintorjunnan kohdehenkilöihin liittyviä verkostoja ja kartoitetaan terrorismin rahoituskeinoja. Terrorististen rikosten esitutkinnalla mahdollistetaan se, että rikosvastuu toteutetaan syyttäjien ja tuomioistuinten ratkaisulla.

Varautuminen täydentää terrorismintorjunnan ennakoivaa luonnetta. Varautuminen luo edellytykset terrorismin aiheuttaman häiriötilanteen tunnistamiselle, hallinnalle ja mahdollisimman nopealle palautumiselle yhteiskunnan normaalitilaan. Viranomaisten varautumisen ja käytännön toimintakyvyn tehokkuus riippuu henkilömäärän lisäksi koulutuksesta, suorituskykyisestä välineistöstä ja ajantasaisesta lainsäädännöstä.

Viranomaisten voimavarojen ja osaamisen jakaminen on välttämätöntä. Virka-avun tehokkuus varmistetaan säännönmukaisella harjoittelulla ja vakiintuneilla toimintatavoilla sekä niiden toimivuuden arvioinnilla. Viranomaiset voivat tukea toisia viranomaisia Suomessa ja ulkomailla. EU:n yhteisvastuulausekkeen tai keskinäiseen avunannon lausekkeen tilanteissa kansainvälistä apua voidaan pyytää suomalaisen viranomaisen tueksi ja sitä voidaan antaa ulkomaiselle viranomaiselle esimerkiksi poliisi- tai sotilaallisina voimavaroina. EU:n avunantomekanismeja, kuten unionin pelastuspalvelumekanismia, voidaan käyttää terrorismin jälkiseurausten hoitamiseen. Terrorismirikoksen estämiseksi tai keskeyttämiseksi virka-apu poliisille voi edellytysten täytyessä sisältää Puolustusvoimien tai Rajavartiolaitoksen sotavarusteiden tapahtuvaa asevoiman käyttöä.

Suojelupoliisi otti vuoden 2017 kesäkuussa käyttöön uuden neliportaisen uhka-arvioasteikon. Uhkatasoilla kuvataan Suomeen ja Suomen intresseihin kohdistuvaa terrorismin uhkaa. Tason arvioinnissa huomioidaan saatavilla oleva tiedustelutieto, terroristijärjestöjen tai niihin kytköksissä olevien henkilöiden ja ryhmien toimintakyky ja motivaatio sekä mahdollisten iskusuunnitelmien aikajänne. Luokittelun tarkoituksena on antaa suomalaiselle yhteiskunnalle ja kansainväliselle yhteisölle selkeä kuva siitä, millainen terrorismin uhka Suomeen kohdistuu ja onko uhkatasossa tapahtunut muutosta aiempaan arvioon verrattuna.

Terrorismin uhka Suomessa
4. Erittäin korkea
3. Korkea
2. Kohonnut
1. Matala

Uhka-arvion mahdollinen nosto korkealle tai erittäin korkealle tarkoittaa laajoja vaikutuksia viranomaistoimintaan, mistä esimerkkeinä ovat viranomaisten päivittäistoiminnan voimakas suuntaaminen ja siitä aiheutuva kustannusten merkittävä kasvu. Suuntaaminen tarkoittaa konkreettisesti joidenkin viranomaisten, esimerkiksi poliisin, lakisääteisten ei-kii-reellisten tehtävien suorittamatta jättämistä.

1.5 Viestintä terrorismintorjunnassa

Terrori-iskun tapahtuessa on tärkeää, että viranomaisilla on kyky varoittaa ja ohjeistaa kansalaisia mahdollisimman nopeasti. Kattavalla ja ajantasaisella viranomaisviestinnällä voidaan estää vahinkoja ja jopa pelastaa ihmishenkiä. Tämän vuoksi viranomaisten on

operatiivisten suorituskkyjen lisäksi huomioitava viestinnän merkitys terrorismin tavoitteisiin kuuluvien levottomuuden ja vakavan pelon vaikutusten vähentämiseksi. Nopealla ja mahdollisimman avoimella viranomaisviestinnällä voidaan estää terrorististen päämäärien toteutuminen. Viranomaisviestinnässä käytetään valtioneuvoston kanslian viestinnän toimintamallia.

Terrori-iskun seurauksia yhteiskunnalle voidaan lieventää jo etukäteen suunnitelmallisella viestinnällä, jolla parannetaan tietoisuutta Suomeen kohdistuvasta terroriuhkasta ja sen taustoista. Viranomaistoiminnan painopisteen muuttuminen ja joidenkin viranomaispalvelujen saatavuuden heikkeneminen lisäävät tarvetta viestinnälle, mikäli uhka-arviota nostetaan korkealle tai erittäin korkealle tasolle.

Ennakoivalle viestinnälle on keskeistä torjua väärin tietojen leviäminen ja huolehtia keskustelun perustumisesta tosiasioihin. Tasapainoisella ja oikea-aikaisella viranomaisviestinnällä on mahdollista tunnistaa ja torjua vihaan ja väkivaltaan yllyttäviä viestejä. Yhteistyö kansalaisyhteiskunnan kanssa on keskeistä väkivaltaista radikalisoitumista ennalta ehkäisevässä viestinnässä, koska merkittävä osa terroristisesta propagandasta leviää sosiaalisessa mediassa. Myös väkivaltaiseen radikalisoitumiseen kohdistuvista viranomaisten ennaltaehkäisevistä toimenpiteistä on viestittävä. Samalla on huolehdittava, että viestintä on tasapainoista ja kohtelee kaikkia väestöryhmiä yhdenvertaisesti.

2 Terrorismintorjunnan strategiset tavoitteet

Suomi on kansainvälisessä terrorismintorjunnassa arvostettu ja luotettava toimija, joka noudattaa kansainvälisiä sitoumuksiaan.

Suomi noudattaa oikeusvaltioperiaatetta sekä kunnioittaa perus- ja ihmisoikeuksia terrorismintorjunnassa.

Terrorismintorjunta painottuu yhteistyönä tehtävään terrorismin ennalta ehkäisyyn ja ennalta estämiseen. Väkivaltaisen radikalisoitumisen ja ekstremismin ennalta ehkäisy tukee terrorismintorjuntaa.

Suomalaisen yhteiskunnan varautuminen tukee terrorismin ennalta ehkäisemistä, tehokasta suorituskkyä terrorismintorjunnassa ja nopeaa palautumista terroriteon vaikutuksista.

Terrorismintorjunnalla estetään Suomessa tapahtuva ja Suomen ulkopuolelle suuntautuva terroristinen toiminta sekä varaudutaan ulkomailla oleviin suomalaisiin kohdistuviin uhkiin.

Terrorismiin liittyvät ilmiöt Suomessa eivät kehity nykyistä vakavammiksi.

3 Strategiset linjaukset

3.1 Ennalta ehkäiseminen

Terrorismin taustasyitä, vaikuttimia ja terrorismin leviämiseen liittyviä tekijöitä ennalta ehkäistään varhaisella uhkien tunnistamisella, puuttumisella riskitekijöihin ja lisäämällä tietoisuutta terrorismin uhkaan vaikuttavista tekijöistä.

Terrorismia ja siihen johtavaa väkivaltaista radikalisoitumista ennalta ehkäiseviä toimenpiteitä toteutetaan kaikilla yhteiskunnan tasoilla. Viranomaiset tukevat ennalta ehkäisemistä kouluttamalla, tuottamalla tutkimusta, tiedottamalla ja antamalla asiantuntemustaan toimijoiden käyttöön.

Suomi on aktiivinen toimija kansainvälisissä terrorismia ennalta ehkäisevissä toimenpiteissä. Suomen ulko-, turvallisuus- ja puolustuspolitiikalla tuetaan toimia, jotka kohdistuvat Suomeen suuntautuvaan uhkaan ja edistävät Suomen kansallista turvallisuutta sekä turvallisuutta Suomessa.

3.2 Paljastaminen

Terrorismia paljastetaan tiedonhankinnalla ja tiedonvaihdoilla, analyysillä, viranomaisyhteistyöllä sekä kansainvälisellä yhteistyöllä, joka perustuu tiiviiseen ja jatkuvaan tiedonvaihtoon.

Paljastamisen tärkeimpiä tavoitteita ovat terrorististen tekojen ennalta estäminen ja rikosvastuun toteuttaminen.

Toimivaltaisten viranomaisten suorituskykyä ylläpidetään ja kehitetään.

Suomi on aktiivinen ja luotettava toimija kansainvälisissä paljastavissa toimenpiteissä.

3.3 Estäminen

Terroristista toimintaa estetään terrorismintorjunnan kohdehenkilöiden valvonnalla, viranomaisten välisellä tiedonvaihdolla, terrorismin rahoituksen torjunnalla ja rikosvastuun toteuttamisella.

Estämisen tärkein tavoite on hengen ja terveyden suojaaminen.

Suomi on aktiivinen ja luotettava toimija kansainvälisissä estävissä toimenpiteissä.

3.4 Häiriötilanteiden hallinta

Terroriteon yhteiskunnan tärkeille kohteille ja toiminnoille aiheuttamat häiriöt minimoidaan varautumisella, suojaamisella, viranomaisvalvonnalla, torjuntatoimenpiteillä, vasteella ja seurausten hallinnalla.

Viranomaisten toiminta perustuu yhteisesti sovittuihin toimintatapoihin, joita harjoitellaan säännöllisesti.

Turvallisuusviranomaiset tehostavat yhteisten suorituskykyjensä hyödyntämistä.

Nopea ja aktiivinen viranomaisviestintä tukee operatiivisen toiminnan tavoitteita.

Liite 1 Strategiset toimenpiteet

1. Terrorismin ennalta ehkäiseminen kansainvälisellä toiminnalla

Suomi osallistuu aktiivisesti kansainväliseen terrorismintorjuntaan ulko-, turvallisuus- ja puolustuspolitiikan keinoin, mukaan lukien kehityspolitiikka sekä siviili- ja sotilaallinen kriisinhallinta. Suomi tukee erityisesti EU:n ulkopuolisten kumppanivaltioiden kykyä huolehtia perustoiminnoistaan, kuten turvallisuudesta ja ihmisoikeuksista sekä poliisi- ja oikeusvaltiotoimijoiden kouluttamisesta. EU:n ulkosuhteissa Suomi vaikuttaa EU:n terrorisminvastaisen toiminnan tehostamiseen ja kohdentamiseen. Lisäksi Suomi tukee ja edistää kulttuurien ja uskontojen välistä vuoropuhelua.

Viranomaiset hyödyntävät EU:ssa tehtyjä aloitteita ja niistä saatuja tuloksia kansallisten toimenpiteiden kehittämisessä ja kohdentamisessa. Suomi vaikuttaa aktiivisesti EU:ssa uusien välineiden, säännösten ja tiedonvaihtokanavien käyttöönottoon.

Päävastuutaho: ulkoministeriö

Muut vastuutahot: sisäministeriö, puolustusministeriö, Puolustusvoimat

Aikataulu: jatkuva

2. Toiminta siviilikriisinhallinnassa

Osallistutaan ulko-, turvallisuus- ja puolustuspoliittisten linjausten pohjalta aktiivisesti siviilikriisinhallintaan tukemalla muun muassa oikeus- ja turvallisuusviranomaisten toimintaa. Toiminnalla vaikutetaan muun muassa pakolaisuuden ja radikalisoitumisen juurisyihin kohdemaissa.

Päävastuutaho: ulkoministeriö, sisäministeriö

Muut vastuutahot: oikeusministeriö

Aikataulu: jatkuva

3. Toiminta sotilaallisessa kriisinhallinnassa

Jatketaan aktiivista osallistumista kansainväliseen sotilaalliseen kriisinhallintaan ja tuetaan kohdevaltioiden omien turvallisuusviranomaisten suorituskykyjen kehittämistä. Valmisteltaessa ja päätettäessä osallistumisesta kriisinhallintaan arvioidaan siihen liittyvät riskit mukaan lukien terrorismi.

Päävastuutaho: ulkoministeriö, puolustusministeriö

Aikataulu: jatkuva

4. Ennalta ehkäisevä toiminta EU:n ulkorajoilla sekä kolmansissa maissa

Suomen rajaturvallisuusjärjestelmä on tehokas ja kykenee tukemaan terrorismintorjuntaa Suomen ulkorajoilla. Rajavartiolaitos ja Tulli osallistuvat EU:n raja- ja merivartioviraston rajaturvallisuusoperaatioihin, joiden yhteydessä huomioidaan myös laajamittaisen maahan-tulon, sen järjestämisen ja ihmiskaupan terrorismiin liittyvät kytkökset. Tulli toimeenpanee osaltaan EU:n yhteistä riskienhallintajärjestelmää mm. varmistamalla tavaraliikenteen tur-vallisuutta ja vaarattomuutta, millä tehostetaan ulkorajojen valvontaa. Rajavartiolaitos ja poliisi kehittävät suurlähetystöissä ja konsulaateissa toimivien yhdyshenkilöidensä kykyä tunnistaa ja käsitellä tietoa, jolla voi olla vaikutusta terrorismin uhkaan Suomessa.

Päävastuutaho: sisäministeriö, Rajavartiolaitos

Muut vastuutahot: Poliisihallitus, Tulli

Aikataulu: jatkuva

5. Matkailijoiden tietoisuuden lisääminen terrorismista

Ulkoministeriö tiedottaa etenkin matkustustiedotteiden avulla terrorismiin liittyvistä ilmi-öistä ja riskeistä Suomesta ulkomaille matkustaville ja ulkomailla pysyvästi oleskeleville kansalaisille. Matkustusturvallisuuteen liittyen korostetaan matkustusilmoitusten teke-misen merkitystä: ilmoituksen tehneille voidaan tilanteen edellyttäessä lähettää teksti-viestillä ja sähköpostilla tietoja ja neuvoja. Tiedottamisen kehittämisessä selvitetään uusia mahdollisuuksia hyödyntää muuttuvaa teknologiaa ja jatketaan yhteistyötä matkanjärjes-täjien kanssa.

Päävastuutaho: ulkoministeriö

Muut vastuutahot: valtioneuvoston kanslia, suojelupoliisi

Aikataulu: jatkuva

6. Viranomaisten valmiuksien kehittäminen ulkomailla tapahtuvissa sieppaustilanteissa

Ylläpidetään ja kehitetään toimintamallia vastata suomalaisiin kohdistuviin sieppaustilan-teisiin. Viranomaisten suorituskykyjen kehittämisessä huomioidaan kyky toimia myös ulko-mailla.

Päävastuutaho: ulkoministeriö

Muut vastuutahot: sisäministeriö, Poliisihallitus, suojelupoliisi, Puolustusvoimat, Rajavarti-olaitos

Aikataulu: jatkuva

7. Viranomaisten terrorismintorjunnan tilannekuvan kehittäminen

Parannetaan viranomaisilla olevan terrorismintorjuntaan liittyvän tiedon vaihtamista. Huomioidaan valtioneuvoston varautumisen rakenteet sekä tilannekeskuksen rooli.

Päävastuutaho: sisäministeriö, Poliisihallitus, suojelupoliisi

Muut vastuutahot: Rajavartiolaitos, Tulli, Puolustusvoimat, valtioneuvoston tilannekeskus

Aikataulu: jatkuva

8. Viranomaisten kybertoimintakyvyn tehostaminen

Puolustusvoimat jatkaa kyberpuolustuskyvyn tehostamisesta kehittämällä tiedustelu- ja valvontakykyä, kansainvälistä yhteistyötä ja sotilastiedustelun tiedonhankintamenetelmiä. Poliisin Kyberrikostorjuntakeskuksen toimintakykyä vahvistetaan ja rakennetaan tietoverkkotiedustelujärjestelmä tallennusallustoituneen.

Päävastuutaho: puolustusministeriö, Puolustusvoimat, sisäministeriö, Poliisihallitus

Aikataulu: jatkuva

9. Kansallisen yhteistyön kehittäminen CBRNE-asioissa

Toteutetaan CBRNE-strategian mukaiset toimenpide-ehdotukset. Sisäministeriö asettaa pysyvän valtioneuvostotasaisen CBRNE-koordinaatiotyöryhmän. Parannetaan valtakunnallista, alueellista ja paikallista ohjausta ja yhteistyötä kokonaisvaltaisesti CBRNE-toiminnassa huomioiden tieteen ja teknologian kehitys. Toiminnassa huomioidaan viranomaiset, yksityissektorin toimijat ja kansainvälinen yhteistyö.

Päävastuutaho: sisäministeriö

Muut vastuutahot: Puolustusministeriö, ulkoministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, Puolustusvoimat, Säteilyturvakeskus, Poliisihallitus, suojelupoliisi, Rajavartiolaitos, Tulli

Aikataulu: jatkuva

10. Kansallisen terrorismin torjuntakeskuksen perustamisen selvittäminen

Tavoitteena on omaan ja kansainvälisistä lähteistä saatuun tiedustelutietoon perustuvan analyysin kehittämällä ja laajentamisella tehostaa kansallista turvallisuutta ja Suomea koskevaa terrorismin uhkaa koskevan tiedon tuottamista ulko- ja turvallisuuspoliittiseen päätöksentekoon sekä turvallisuusviranomaisille niiden operatiivisen toiminnan suuntaamiseksi. Perustamisen edellytykset kartoitetaan kattavalla selvityksellä.

Päävastuutaho: sisäministeriö, suojelupoliisi

Muut vastuutahot: Poliisihallitus, Rajavartiolaitos, Tulli

Aikataulu: 2018–2019

11. Valtioneuvoston häiriötilanteiden hallintamallia käytetään yhdenmukaistamaan toimintatapoja

Kehitetään viranomaisten kykyä toimeenpanna suunnitellut välittömät valtakunnalliset tilanteiden hallinnan toimenpiteet terroristisen teon välittömästi uhatessa tai sen tapahduttua Suomessa tai sen lähialueella. Valmiuspäällikkökokouksen rooli huomioidaan edellä mainituissa tilanteissa tilanneymmärryksen luomisessa ja tilannekuvan yhteensovittamisessa eri hallinnonalojen vastuiden mukaisesti.

Päävastuutaho: valtioneuvoston kanslia

Muut vastuutahot: kaikki ministeriöt

Aikataulu: jatkuva

12. Viranomaisviestinnän yhdenmukaistaminen

Käytetään valtioneuvoston kanslian viestinnän toimintamallia ja valmistellaan viranomaisten yhteiset strategiset viestit, joita voidaan käyttää koordinoitusti viranomaisviestinnässä terrori-iskun jälkeen.

Päävastuutaho: valtioneuvoston kanslia

Muut vastuutahot: kaikki ministeriöt

Aikataulu: jatkuva

13. Tärkeiden kohteiden, toimijoiden ja toimintojen sietokyvyn parantaminen

Edistetään yhteiskunnan kannalta tärkeiden kohteiden, kuten kriittisten viranomaiskiinteistöjen, toimijoiden ja toimintojen omaehtoista suojaamista, ohjaamista ja valvontaa riskitietoisesti.

Päävastuutaho: sisäministeriö, Huoltovarmuuskeskus

Muut vastuutahot: toiminnanharjoittajat, valvovat viranomaiset

Aikataulu: jatkuva

14. Pehmeiden kohteiden ja julkisten tilojen suojaaminen

Hyödynnetään sisäministeriön valmisteleman yleisten alueiden ja julkisten tilojen turvallisuuden parantamisen hankkeen toimenpide-ehdotukset sekä suositukset poliisin ja keskeisten julkisia tiloja hallinnoivien toimijoiden yhteistyössä. Varmistetaan ennalta estävän turvallisuustyön toteutuminen yleisötapahtumissa ja muissa kokoontumisissa huomioiden yhteistyö erityisesti kuntien kanssa. Viranomaiset kouluttavat tapahtumanjärjestäjiä uusista turvallisuushuomioista ja niiden huomioimisesta turvallisuussuunnittelussa.

Päävastuutaho: sisäministeriö, valtioneuvoston kanslia

Muut vastuutahot: Poliisihallitus

Aikataulu: jatkuva

15. Viranomaisten välisen tiedonvaihdon lisääminen ja kehittäminen maahanmuuttohallinnossa

Riskihenkilöiden tunnistamista tehdään moniviranomaisyhteistyönä, jolla tuetaan terrorismin ennalta ehkäisyä ja torjuntaa. Ulkomaalaisasioissa tehtyjen havaintojen käsittelyä ja tiedon analysointia kehitetään ja vahvistetaan. Osallistutaan aktiivisesti EU-tason hankkeisiin ja lainsäädännön valmisteluun, jolla pyritään kehittämään jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten välistä tiedonvaihtoa.

Päävastuutahot: sisäministeriö, Maahanmuuttovirasto, Poliisihallitus

Muut vastuutahot: suojelupoliisi, Rajavartiolaitos, ulkoministeriö, oikeusministeriö

Aikataulu: jatkuva

16. Kansallisen turvallisuuden vaatimusten huomioiminen kaikissa ulkomaalaisasioissa

Varmistetaan laadukkaan ja kattavan vastaanottojärjestelmän jatkuvuus, millä voidaan osaltaan ennaltaehkäistä radikalisoitumista ja tunnistaa riskihenkilöt varhaisessa vaiheessa. Tarkastellaan ulkomaalaislain tehokkaampaa käyttöä esimerkiksi terrorismiin liittyvien väkivaltaista radikalismia edistävien ja sitä levittävien henkilöiden oleskeluun puuttumiseksi ja palauttamisen tehostamiseksi perus- ja ihmisoikeuksia kunnioittaen.

Päävastuutaho: Maahanmuuttovirasto

Muut vastuutahot: suojelupoliisi, Poliisihallitus, Rajavartiolaitos, ulkoministeriö

Aikataulu: jatkuva

17. Ulkomaalais- ja kansalaisuuslainsäädännön muutostarpeiden selvittäminen

Selvitetään tarve ja mahdollisuus ulkomaalaislain muuttamiselle siten, että maahantulo-kielto voitaisiin määrätä ulkomailla oleskelevalle ja että pysyvä oleskelulupa voitaisiin tietyissä tapauksissa peruuttaa kansalliseen turvallisuuteen liittyvillä perusteilla. Selvitetään perus- ja ihmisoikeuskysymykset huomioiden edellytykset kansalaisuuslain muuttamiseksi siten, että Suomen kansalaisuus voitaisiin poistaa henkilöiltä, jotka ovat osallistuneet terroristiseen toimintaan ja joilla on Suomen kansalaisuuden lisäksi jokin muu kansalaisuus.

Päävastuutaho: sisäministeriö

Muut vastuutahot: suojelupoliisi

Aikataulu: Selvitys kansalaisuuslaista on aloitettu 12/2017. Maahantulokieltoa ja pysyvän oleskeluluvan peruuttamista koskevat selvitykset on aloitettu keväällä 2018 ja niiden on määrä valmistua vuoden 2018 loppuun mennessä. Kansalaisuuslain muuttamista koskeva hallituksen esitys annettaneen vuoden 2018 kuluessa.

18. Kansallisen väkivaltaisen radikalisoitumisen ja ekstremismin ennalta ehkäisyn toimenpideohjelman täytäntöönpanon jatkaminen

Toteutetaan vuonna 2016 vahvistettu kansallinen väkivaltaisen radikalisoitumisen ja ekstremismin ennalta ehkäisyn toimenpideohjelma yhteistyössä eri viranomaisten ja järjestöjen kanssa. Toimenpiteitä tarkistetaan tarpeen mukaan toimintaympäristön muuttuessa. Toimenpideohjelma uudistetaan vuonna 2019.

Päävastuutaho: sisäministeriö

Muut vastuutahot: Poliisihallitus, suojelupoliisi, opetus- ja kulttuuriministeriö, Opetushallitus, oikeusministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö

Aikataulu: 2018–2020

19. Maahanmuuttajien kotouttaminen

Edistetään kotoutumista tarjoamalla maahanmuuttajille taide- ja kulttuuripalveluja sekä yhteisöllisyyttä lisäävää taiteen- ja kulttuurialan vapaa-ajantoimintaa, joka tukee kotoutumiseen tarvittavaa ihmisten välistä kohtaamista, yhdessä tekemistä sekä tutustuttaa maahanmuuttajat suomalaiseen kulttuuriin. Lisäksi huolehditaan omakielisen kirjallisuuden saatavuudesta ja mahdollisuudesta oman tarinan kertomiseen omalla kielellä sekä tuetaan uskontojen välistä vuoropuhelua.

Päävastuutaho: opetus- ja kulttuuriministeriö

Aikataulu: jatkuva

20. Opetus- ja nuorisotyö sekä kulttuurialan toimet

Vahvistetaan erityisesti lasten ja nuorten kriittistä medialukutaitoa ja kykyä ymmärtää median toimintalogiikkaa, sen tarjoamia mahdollisuuksia ja vaaroja. Parannetaan koulutuksen, tietoisuutta lisäävien kampanjoiden ja materiaalien avulla kansalaisten valvetuneisuutta median kautta tapahtuvasta vaikuttamisesta. Lisätään harrastustunteja koulupäivän yhteydessä, lisätään kulttuuritoiminnalla kouluviihtyvyyttä ja toteutetaan pienituloisten perheiden lasten harrastuksia mahdollistava Harrastuspassi.

Päävastuutaho: opetus- ja kulttuuriministeriö

Aikataulu: jatkuva

21. Vankiloissa tapahtuvan radikalisoitumisen ennalta ehkäisy

Kehitetään havaintojen ja tiedon keräämistä vankiloista sekä saatujen tietojen esikäsittelyä ja analysointia. Koulutetaan henkilökuntaa tunnistamaan radikalisoitumista. Kehitetään Rikosseuraamuslaitoksen Help Desk-toimintoa väkivaltaiseen radikalisoitumiseen liittyvissä kysymyksissä. Kehitetään exit-toimintaa, jonka erityisenä kohderyhmänä ovat väkivaltaiseen radikalisoitumiseen liittyvät vapautuvat vangit.

Päävastuutaho: oikeusministeriö

Muut vastuutahot: Rikosseuraamuslaitos

Aikataulu: jatkuva

22. Terrorismintorjuntaa ja väkivaltaisen radikalisoitumisen ennalta ehkäisyä tukevan tutkimustoiminnan kehittäminen

Toteutetaan vuosittain tutkimushankkeita tutkimukseen perustuvan tiedon lisäämiseksi terrorismintorjunnassa ja väkivaltaisen radikalisoitumisen ennalta ehkäisyssä.

Päävastuutaho: sisäministeriö

Muut vastuutahot: Poliisihallitus

Aikataulu: 2018–2019

23. Koulutuksen tuottaminen terrorismiin liittyvien ilmiöiden tunnistamiseksi

Annetaan koulutusta viranomaisille ja keskeisten järjestöjen edustajille terrorismin ja väkivaltaisen radikalisoitumisen tunnistamiseksi.

Päävastuutaho: suojelupoliisi, Poliisihallitus

Muut vastuutahot: Rajavartiolaitos

Aikataulu: jatkuva

24. Poliisin ja muiden turvallisuusviranomaisten operatiivisen suorituskyvyn turvaaminen

Varmistetaan terrorismia paljastavan, estävän ja operatiivisen vasteen antavan suorituskyvyn ylläpito ja kehittäminen sekä yhteensopivuus muiden turvallisuusviranomaisten kanssa.

Päävastuutaho: sisäministeriö, suojelupoliisi, Poliisihallitus, Rajavartiolaitos

Aikataulu: jatkuva

25. Toimivaltuuksien kehittäminen terrorismin paljastamisessa

Tiedustelulakihankkeilla varmistetaan toimivaltuuksien kattavuus ja kehitetään suojelupoliisin ja Puolustusvoimien toimintakykyä. Samalla varmistetaan tiedonvaihdon ja viranomaistoiminnan koordinaation toteuttaminen. Poliisin henkilötietolakihankkeella kehitetään rikostiedustelua ja -analyysiä.

Päävastuutaho: sisäministeriö (siviilitiedustelulaki ja poliisin henkilötietolaki), puolustusministeriö (sotilastiedustelulaki), oikeusministeriö (perustuslaki ja tiedustelun laillisuusvalvonta)

Aikataulu: 2018–2019

26. Virka-apulainsäädännön kehittäminen

Viranomaisten toimivaltuuksia kehitetään virka-avun pyytämiseksi, antamiseksi ja vastaanottamiseksi myös terrorismintorjunnassa.

Päävastuutaho: sisäministeriö, puolustusministeriö, valtiovarainministeriö

Muut vastuutahot: Poliisihallitus, Puolustusvoimat, Rajavartiolaitos, Tulli

Aikataulu: 2018–2020

27. Terrorismintorjuntaan liittyvän vihjeprosessin tehostaminen

Väkivaltaa ja terrorismia koskevia vihjeitä koskevaa poliisihallinnon käsittelyprosessia tehostetaan huomioiden myös Rajavartiolaitoksen rooli.

Päävastuutaho: Poliisihallitus ja suojelupoliisi

Muut vastuutahot: Rajavartiolaitos

Aikataulu: jatkuva

28. Suojelupoliisin terrorismiin liittyvän asiantuntemuksen jakaminen

Suojelupoliisi tuottaa raportointia myös matalammilla suojaustasoilla, jotta varmistetaan tiedonsaanti eri viranomaisorganisaatioiden henkilöille, jotka tarvitsevat tietoa työtehtävissään.

Päävastuutaho: suojelupoliisi

Aikataulu: jatkuva

29. Terrorismin rahoittamisen torjunta ja riskiarvio

Terrorismin rahoittamisen torjuntaa kehitetään painopisteenä rahankeräysväylät ja uudet maksunvälitystavat, joista jää vähän jälkiä viranomaisille. Ottaen huomioon kansallisen riskitilanteen ja Euroopan komission ylikansallisessa riskiarviossa esiin nostetut riskit, kiinnitetään erityistä huomioita haavoittuvuuksiin ja riskeihin, jotka liittyvät kansalaisjärjestöihin, voittoa tavoittelemattomiin yhteisöihin ja rahankeräyksiin. Selvitetään tarkemmin viranomaisrahoituksen ja avustuksen myöntämiseen liittyviä haavoittuvuuksia.

Laaditaan uusi terrorismin rahoituksen kansallinen riskiarvio tukemaan terrorismin rahoituksen torjunnan operatiivista työtä. Sisäministeriö asettaa kansallisen yhteistyöryhmän kehittämään rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa.

Päävastuutaho: sisäministeriö

Muut vastuutahot: Poliisihallitus, keskusrikospoliisi, Tulli

Aikataulu: 2018–2020

30. Reservipoliisin käyttöönotto

Ylläpidetään ja kehitetään reservipoliisin käyttöönoton toimintamallia. Varmistetaan reservipoliisin käytettävyyttä poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa.

Päävastuutaho: sisäministeriö

Muut vastuutahot: Poliisihallitus, Puolustusvoimat

Aikataulu: 2019–2020

31. Viranomaisten yhteistoimintaharjoitukset terrorismintorjunnassa

Kehitetään viranomaisten operatiivista toimintakykyä erityistilanteissa painopisteenä poliisin, Rajavartiolaitoksen ja Puolustusvoimien erikoisyksiköiden yhteistoimintakyky sekä näiden suorituskykyjen johtaminen. Harjoituksissa huomioidaan pelastustoiminta ja ensihoito.

Päävastuutaho: sisäministeriö, Poliisihallitus, Rajavartiolaitos, Puolustusvoimat

Muut vastuutahot: valtioneuvoston kanslia

Aikataulu: jatkuva

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Sisäministeriö PL 26, 00023 Valtioneuvosto
Inrikesministeriet PB 26, 00023 Statsrådet

www.intermin.fi